

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

TÜRKİYE
YÜZYILI

GANNA

Nisan 2026

Not: Sunumda yer verilen veri, görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup sadece bilgi amaçlıdır.

Gana - Genel Ticari Görünüm ve İş Yapma Kültürü

GANA	2023	2024	2025
GSYİH (Cari Fiyatlar -Milyar \$)	80,55	82,31	112 (IMF)
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	%1,5	%4	%4,3
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar - \$)	2.318	2.405	3.100
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	38,1	22,8	%17,2
Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)	0,5	3,1	-
İhracat (Milyar \$)	16,8	20,6	-
İthalat (Milyar \$)	16,3	17,5	-

GANNA

- Batı Afrika'da Gine Körfezi kıyısında yer alır.
- ECOWAS üyesidir.
- AfCFTA Sekretaryasına ev sahipliği yapmaktadır (Accra).
- Nüfus: 34 Milyon
- Siyasi istikrar ve güvenlik
- Afrika'nın en büyük altın üreticisi
- Fildişi Sahili ile birlikte dünyanın önde gelen kakao üreticilerinden.
- Sahra Altı Afrika'da bağımsızlığını ilan eden ilk ülke. (6 Mart 1957)

Gana - Genel Ticari Görünüm ve İş Yapma Kültürü

1. Yapısal Kırılganlık

Düşük iç tasarruf
Yüksek dış borçlanma maliyeti
Emtia bağımlılığı
Küresel likiditeye hassasiyet
Kronik finansman sorunu

2. Kriz Dönemi (2021–2022)

Enflasyon %54,2 (2022)
Cedi %50+ değer kaybı
Kamu maliyesinde baskı

3. IMF Programı ve Sıkılaştırma (2023–2024)

3 milyar USD ECF programı
Mali disiplin
İç talepte daralma
Enflasyonda kademeli düşüş

4. Küresel Emtia Fiyatları Destekli Toparlanma (2025–2026)

Altın fiyat artışı → Döviz geliri artışı
Cari fazla
Rezerv artışı
Kur: 16 → 10,8
İthalat yeniden artış eğiliminde

Gana - Genel Ticari Görünüm ve İş Yapma Kültürü

Dış Ticaret Görünümü (2023–2024)

2023

İhracat: 16,8 milyar USD

İthalat: 16,3 milyar USD

2024

İhracat: 20,6 milyar USD (%22,6 artış)

İthalat: 17,5 milyar USD (%7,3 artış)

İhracatın Ürün Kompozisyonu

Toplam ihracatın %83,4'ü üç ana üründen oluşmaktadır:

Altın: 11,4 milyar USD

Mineral yakıtlar ve yağlar: 3,8 milyar USD

Kakao çekirdeği ve ürünleri: 2,0 milyar USD

✦ Gana ihracatı yüksek ölçüde emtia yoğun bir yapı sergilemektedir.

Ürün bazlı yoğunlaşma:

Altın: %91'i → İsviçre, BAE, Güney Afrika

Mineral yakıtlar: %59'u → Çin, Kanada, Güney Afrika

Kakao: %55,9'u → Hollanda, ABD, Malezya, İspanya

Çin, 6 ana ürün grubunda başlıca tedarikçi:

Demir-çelik (%65,2)

Makine & elektrikli ekipman (%44,0)

Plastik (%33,4)

Kimyasallar (%26,9)

Taşıtlar (%25,5)

Diğer (%22,1)

Çin'den ithalat: **3,5 milyar USD+**

BAE, BK, Hindistan ve ABD: Her biri **700 milyon USD+**

Gana - Genel Ticari Görünüm ve İş Yapma Kültürü

2024 Yılında Gana'nın Dünyadan İthal Ettiği İlk 10 Ürün

(Fasıl numaraları verilmediğinden açıklamaların tercümesi yapılmıştır)

Sıra	Ürün Açıklaması	İthalat Değeri (GHS)	İthalat Payı (%)
1	Dizel - Otomotiv Gaz Yağı (AGO) - TOR için	2.021.481.803	11,6
2	Hafif yağlar, motor benzini, süper	1.685.499.006	9,6
3	Kendinden hareketli buldozerler, 360° dönebilen üst yapıya sahip	432.931.697	2,5
4	Çimento klinkerleri	337.057.913	1,9
5	Kullanılmış vasıta (1500cc <= hacim <= 3000cc)	293.610.495	1,7
6	Tahıl ürünleri, işlenmiş ama ezilmemiş veya pul haline getirilmemiş	235.110.128	1,3
7	Petrol yağları ve bitümlü minerallerden elde edilen yağlar	233.540.390	1,3
8	Orta yoğunluklu yağlar, gazyağı tipi jet yakıtı (ATK)	220.717.161	1,3
9	Hayvanların bağırsakları, mideleri (özellikle balık)	187.632.579	1,1
10	Herbisitler, bitki büyüme düzenleyicileri ve bitki sağlığı ürünleri	182.606.195	1,0
	Diğer tüm ürünler	11.654.510.222	66,6
	Toplam İthalat	17.484.697.588	100,0

2024 Yılında Türkiye'nin Gana'ya İhraç Ettiği İlk 10 Ürün

Sıra	Ürün Açıklaması	İthalat Değeri (USD)
1	Makarnalar Ve Kuskus	76,071,596
2	Buğday Unu Veya Mahlut Unu	35,440,442
3	Turbojetler, Turbopropellerler Ve Diğer Gaz Türbinleri	19,256,000
4	Demir Veya Çelikten İnşaat (94.06 Pozisyonundaki Prefabrik Yapılar Hariç), İnşaat Aksamı Ve İnşaat	16,143,399
5	Yolcu Gemileri, Gezinti Gemileri, Feribotlar, Yük Gemileri, Mavnalar Ve İnsan Veya Yük Taşımaya Mahs	14,770,000
6	Ayciceği Tohumu, Aspir Veya Pamuk Tohumu Yağları Ve Bunların Fraksiyonları (Kimyasal Olarak Değistir	11,941,519
7	İzole Edilmiş Teller, Kablolar Ve Diğer Elektrik İletkenleri, Tek Tek Kaplanmış Liflerden Oluşan Fib	11,787,755
8	Portland Çimentosu, Saplı Çimento ("Çiment Fondu"), Çürük Çimentosu, Süper Sülfat Çimentosu Ve Benze	10,039,162
9	Diğer Sekerler (Kimyaca Saf Laktoz, Maltoz, Glikoz Ve Fruktoz Dahil) (Kati), İlave Aroma/Renk Verici	9,563,280
10	Azot, Fosfor Ve Potasyumun İkisini Veya Üçünü İçeren Mineral Veya Kimyasal Gübreler Ve Diğer Gübrele	7,702,750
	Diğer tüm ürünler	188,498,834
	Toplam İthalat	401,214,737

Gana - Genel Ticari Görünüm ve İş Yapma Kültürü

Afrika ve Gana ile Ticaretimizin Seyri

(Birim: Milyon Dolar)

	Afrika'ya İhracatımız	Afrika'dan İthalatımız	Afrika ile Ticaret Hacmi	Gana'ya İhracatımız	Gana'dan İthalatımız	Gana ile Ticaret Hacmi	Gana'nın Afrika ile Ticaretimizde Payı
2021	21.212	13.049	34.261	447,7	111	558,7	%1,63
2022	24.055	16.985	41.041	415,7	112,5	528,2	%1,28
2023	21.892	14.916	36.808	262,3	362,6	624,9	%1,69
2024	21.788	14.727	36.515	393,3	163,6	556,9	%1,52
2025	23.700	15.980	39.680	468,6	374,7	844,3	%2,12

Gana - Genel Ticari Görünüm ve İş Yapma Kültürü

Temel Dinamik:
Önce ilişki kurulur,
sonra iş konuşulur.

- İlişki odaklı yapı: Gana'da iş büyük ölçüde güven ve tanışıklık üzerinden ilerler.
- Yüz yüze temas kritik: E-mail ve telefon tek başına yeterli olmaz, yüz yüze görüşme önemlidir.
- Zaman algısı esnektir: Süreçler Türkiye'ye kıyasla daha yavaş ve esnek ilerleyebilir.

Sahadan Not:

- Gana pazarı "hızlı sonuç alınan" değil, "ilişki kurdukça açılan" bir pazardır. İlk temas çoğu zaman sonuç vermez; düzenli ziyaret ve takip gerektirir.

Öneri:

- Sabırlı ve esnek olmak
- Yerel partner ve doğru organizasyonlarla ilerlemek
- Fuar, B2B ve ziyaretleri pazara açılış stratejinizin merkezine koyun

Gana - Genel Ticari Görünüm ve İş Yapma Kültürü

2023 - 25 Yılları Arası Gana'ya İhracat Kalemlerimiz	2023	2024	2025
Genel Toplam	268,448,214	401,214,737	469,602,836
Makarnalar Ve Kuskus	46,466,506	76,071,596	99,014,333
Buğday Unu Veya Mahlut Unu	29,482,758	35,440,442	50,630,963
Ayçiçeği Tohumu, Aspir Veya Pamuk Tohumu Yağları Ve Bunların Fraksiyonları (Kimyasal Olarak Değiştir	9,672,572	11,941,519	32,946,444
Kümes Hayvanlarının Etleri Ve Yenilen Sakatları (Taze, Soğutulmuş Veya Dondurulmuş)	7,084,454	6,449,251	25,104,953
Portland Çimentosu, Şaplı Çimento ("Ciment Fondu"), Cüraf Çimentosu, Süper Sülfat Çimentosu Ve Benze	7,103,836	10,039,162	20,395,183
İzole Edilmiş Teller, Kablolar Ve Diğer Elektrik İletkenleri, Tek Tek Kaplanmış Liflerden Oluşan Fib	13,042,773	11,787,755	14,894,106
Demir Veya Çelikten İnşaat (94.06 Pozisyonundaki Prefabrik Yapılar Hariç), İnşaat Aksami Ve İnşaat	8,930,990	16,143,399	14,321,944
Elektrik Transformatörleri, Statik Konvertörler (Örneğin; Redresörler) Ve Endüktörler	3,388,533	2,165,621	11,593,582
Diğer Mobilyalar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları	6,785,605	5,849,805	5,984,265
Elektriğin Kontrol/Dağıtım İçin, 85.35-85.36'daki İki/Daha Fazla Cihazla Donatılmış Tablolar, Panol	2,457,175	1,824,062	5,865,503
Santrifüjler (Santrifüj Kurutma Makinaları Dahil) Ve Sivilerin Veya Gazların Filtre Edilmesine Veya	902,559	2,195,437	5,384,509
Toprak, Taş, Cevher Veya Katı Haldeki Diğer Mineral Maddeleri Tasnif, Eleme, Ayırma, Yıkama, Kirme,	2,598,198	2,039,106	4,929,409
Kireç	199,756	2,709,028	4,752,899
Oturmaya Mahsus Mobilyalar (94.02 Pozisyonundakiler Hariç) (Yatak Haline Getirilebilir Türden Olsun	4,522,519	4,503,102	4,692,179

Gana - Genel Ticari Görünüm ve İş Yapma Kültürü

2023 - 25 Yılları Arası Gana'dan İthalat Kalemlerimiz	2023	2024	2025
Genel Toplam	363,428,225	173,254,966	374,766,089
Kakao Dane Ve Kiriklari (Ham Veya Kavrulmuş, Bütün Veya Kirik)	66,361,583	46,827,580	275,711,695
Kakao Hamuru	13,319,575	49,962,167	53,221,696
İşlenmemiş Kurşun	15,790,382	17,832,252	26,638,826
Et, Sakatat, Balık, Kabuklu Deniz Hayvanlari, Yumuşakçalar Vb.Nin Yemeye Elverişli Olmayan Unlari,	451,510	3,074,940	4,196,066
Tabii Kauçuk, Balata, Güta-perka, Guayül, Çikil (Chicle) Vb. Tabii Sakızlar (İlk Şekillerde Veya Lev	3,490,970	2,115,747	3,119,492
Bitkisel Veya Mikrobiyal Yağların Ekstraksiyonundan (Özütleme) Arta Kalan Küspe Ve Diğer Kati Artıkl	5,747,989	5,709,616	2,807,588
Kakao Tozu (İlave Şeker Veya Diğer Tatlandırıcı Maddeler İçermeyen)	2,029,594	2,905,756	2,029,088
Soya Fasulyesi	3,820,206	1,136,475	1,746,094
Bakir Döküntü Ve Hurdalari	623,914	1,495,148	1,233,347
Aluminyum Döküntü Ve Hurdalari	487,299	537,683	898,919
Sentetik Devamsız Lifler; Karde Edilmemiş, Taranmamış Veya İplik İmali İçin Diğer Surette Hazırlanma	148,515	112,556	809,333
Uzunlamasına Testere İle Biçilmiş Veya Yontulmuş, Dilimlenmiş Veya Yaprak Halinde Açılmış, Kalınlığı	934,115	323,966	782,776
Meyve Veya Sert Kabuklu Meyve Sulari Ve Sebze Sulari (Fermente Edilmemiş, Alkol Katılmamış)	4,056		257,650
Rafine Edilmiş Bakir Ve Bakir Alaşımlari (Ham)			223,914

B- LOJİSTİK

LOJİSTİK

- Dış ticaretin %90'dan fazlası denizyolu ile gerçekleştirilmektedir
 - Başlıca limanlar:
 - Tema Limanı (Akra yakınında, ana ticaret merkezi)
 - Takoradi Limanı (petrol ve gaz sahalarına hizmet vermektedir)
- Tema Limanı, Burkina Faso, Nijer ve Mali gibi denize kıyısı olmayan ülkeler için de çıkış noktasıdır
- Havayolu taşımacılığı sınırlı olup:
 - Akra'daki uluslararası havalimanı başta olmak üzere 8 havalimanı bulunmaktadır
 - Daha çok Afrika içi ve kıtalararası uçuşlar için kullanılmaktadır

LOJİSTİK

Karayolu

Yolcu taşımacılığının %95'i, yük taşımacılığının %98'i karayolu ile yapılmaktadır.

Denizyolu

Limanlar modernize edilmesine rağmen kapasite baskısı altındadır. Liman sıklığı, Uzun gemi bekleme süreleri, Yavaş gümrük işlemleri

Demiryolu

Taşımacılıktaki payı %2'nin altındadır
Altyapı büyük ölçüde ihmal edilmiştir
Mevcut hatlar (Akra–Kumasi–Takoradi) sınırlı kapasitede çalışmaktadır
Madencilik taşımalarının büyük kısmı karayoluna kaymıştır

LOJİSTİK

Başlıca Lojistik Firmaları

- Africa Express Line
- Arkas Line
- BBC Chartering and Logistics
- COSCO Lines
- Gold Star Line
- McDan
- AT Logistics Limited
- Crown Transport Logistics
- Achievers Logistics Ghana
- Supermaritime Ghana
- Oma Group Limited

C- FUARLAR

West African Mining and Power Expo (WAMPEX)

- 3-5 Haziran 2026
- La Palm Royal Beach Hotel, Accra
Ghana
- Enerji ve Madencilik Fuarı
- <https://www.wampexwestafrica.com/>

Kimler katılmalı?

- Madencilik ekipman ve makine üreticileri
- EPC firmaları (mühendislik, proje, taahhüt)
- Enerji çözümleri sağlayıcıları (jeneratör, off-grid, altyapı)
- Endüstriyel sarf malzemesi ve kimyasal tedarikçileri
- Lojistik ve ağır taşımacılık firmaları
- İş güvenliği (HSE) ekipman üreticileri
- Su yönetimi ve çevre teknolojileri firmaları

Neden önemli?

- Gana Madenciler Odası destekliyor,
- Madencilik sektöründeki büyük özel şirketler ile kamu otoritelerini aynı zeminde buluşturur
- Batı Afrika genelinden bakanlıklar, düzenleyici kurumlar ve kamu temsilcileri aktif katılım sağlar
- Madencilik ve enerji sektöründe faaliyet gösteren firmalar için bölgesel benchmark etkinlik kabul edilir
- Katılımcı profili: Karar verici yoğunluğu yüksek

West Africa Pharma Healthcare Expo

- 8-10 Haziran 2026
- University of Professional Studies, Accra
- Medikal, İlaç ve Sağlık Hizmetleri Fuarı
- <https://www.westafricapharmahealthcare.com/>

Kimler katılmalı?

- İlaç üreticileri ve ihracatçıları (reçeteli / OTC ürünler)
- Medikal cihaz ve ekipman üreticileri (hastane ekipmanları, görüntüleme, sarf malzemeleri)
- Hastane mobilyası ve sağlık altyapısı çözümleri sunan firmalar
- Distribütörlük arayan veya Afrika pazarına girmek isteyen sağlık firmaları
- Laboratuvar ekipmanları, tanı kitleri ve diagnostik ürün sağlayıcıları

Neden önemli?

- Gana'da ilaç ve medikal ürünlerin büyük kısmı ithal edildiği için doğrudan alıcıya erişim imkânı sağlar
- Sağlık sektöründe özel hastane ve klinik yatırımları artış göstermektedir
- Regülasyon ve ruhsat süreçlerini yerinde öğrenme ve muhataplarla görüşme fırsatı sunar
- Batı Afrika pazarına açılmak isteyen firmalar için Gana bölgesel giriş noktasıdır
- İlaç ve sarf malzemelerinde sürekli ve tekrar eden talep yapısı bulunmaktadır

Propak West Africa

- 8-10 Eylül 2026
- Landmark Centre, Lagos, Nigeria
- Paketleme, gıda işleme, etiketleme
- <https://www.propakwestafrica.com/>

Kimler katılmalı?

- Ambalaj makineleri ve ekipman üreticileri (dolum, paketleme, etiketleme)
- Plastik ve ambalaj hammaddesi üreticileri (film, granül, yarı mamul)
- Gıda işleme ve üretim teknolojileri firmaları
- Baskı, etiketleme ve kodlama çözümleri sunan firmalar
- Endüstriyel otomasyon ve üretim hatları çözümleri sağlayıcıları

Neden önemli?

- Bölgede ambalaj ve üretim teknolojilerine talep artmaktadır
- Yerel üretim kapasitesi sınırlı olduğundan makine ve teknoloji ithalatı yüksek seviyededir
- Büyük üretici firmalar ve distribütörler fuara aktif katılım göstererek doğrudan alım görüşmeleri yapılmaktadır
- Batı Afrika genelinden gelen ziyaretçiler sayesinde bölgesel pazarlara erişim imkânı sunar

Ghana Agrofood & Plastprintpack Ekim 2027

- AICC – Grand Arena, Accra
- Gıda ve Paketleme
- <https://www.westafricapharmahealthcare.com/>

Kimler katılmalı?

- Gıda işleme makineleri ve ekipman üreticileri
- Tarım ve gıda ürünleri ihracatçıları
- Ambalaj ve paketleme çözümleri sunan firmalar
- Soğuk zincir, depolama ve lojistik teknolojileri sağlayıcıları
- Distribütörlük arayan veya Batı Afrika pazarına girmek isteyen firmalar

Neden önemli?

- Gana'da gıda işleme kapasitesi sınırlı olup makine ve teknoloji ithalatına ihtiyaç yüksektir
- Tarım ürünlerinin katma değerli hale getirilmesine yönelik devlet politikaları ve yatırımlar artmaktadır
- Gıda, içecek ve perakende sektörlerinde büyüme nedeniyle sürekli talep oluşmaktadır
- Bölgesel pazara açılım fırsatı sunar

D- ECOWAS

ECOWAS

ECOWAS Nedir?

Kuruluş: 1975, Lagos Anlaşması

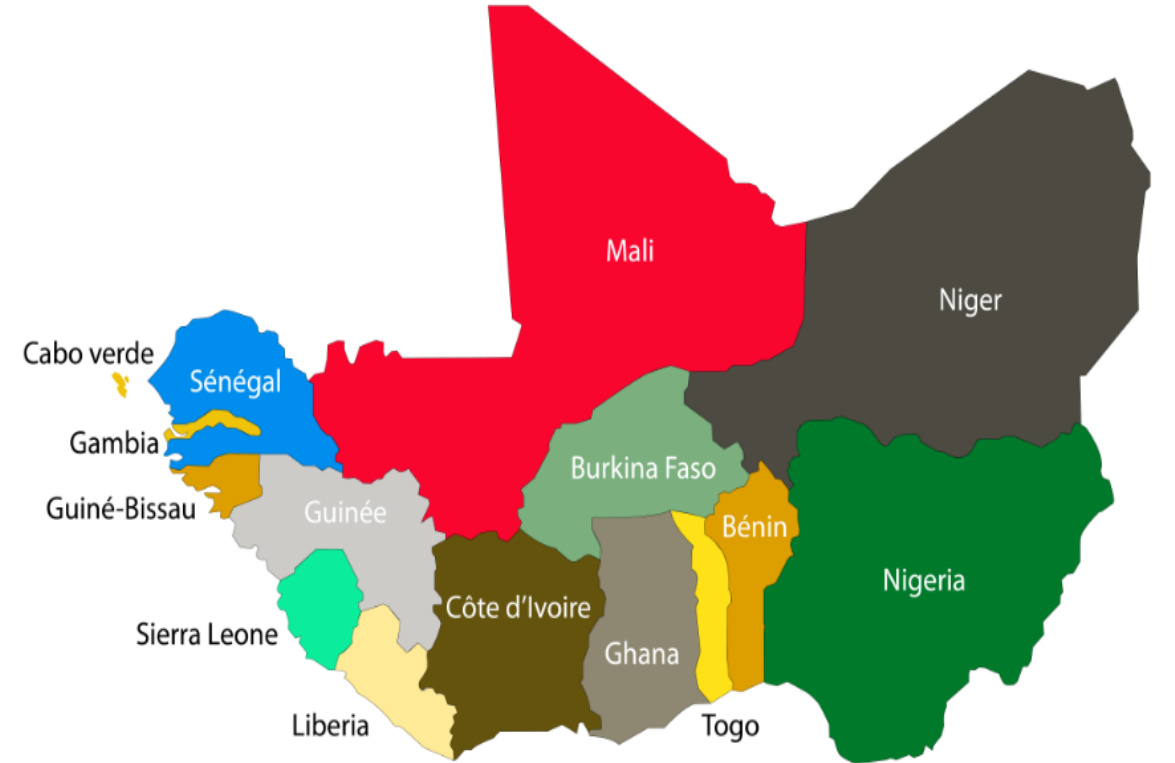
Üye Sayısı: 15 Batı Afrika ülkesi (Benin, Cabo Verde, Fildişi Sahili, Gambiya, Gana, Gine, Gine-Bissau, Liberya, Nijerya, Senegal, Sierra Leone, Togo)

Son dönemde üç ülke bölgesel bloktan resmen ayrılmıştır:

- **Mali**
- **Burkina Faso**
- **Nijer**

Amaç: Bölgesel ekonomik entegrasyon, serbest dolaşım ve ortak pazar

ECOWAS Member States

ECOWAS Common External Tariff (CET) – Genel Gümrük Yapısı

ECOWAS ülkeleri, üçüncü ülkelere karşı ortak bir gümrük tarifesi uygular. Tarife sistemi 5 ana kategoriye ayrılmıştır:

0% – Temel Sosyal Mallar

- İlaçlar
- Eğitim materyalleri
- Bazı temel insani ürünler

5% – Temel Tüketim Malları & Hammaddeler

- Bazı temel gıda girdileri
- Sanayi için hammadde

10% – Ara Mallar

- Yarı mamuller
- Sanayi girdileri

20% – Nihai Tüketim Malları

- İşlenmiş ürünler
- Dayanıklı tüketim malları

35% – Hassas / Koruma Altındaki Ürünler

- Yerli üretimi korumaya yönelik seçilmiş sektörler
- Bazı tarım ve gıda ürünleri

Ticari Önemi

- 400 milyonu aşan nüfus
- Bölgesel pazar erişimi
- Gana, Nijerya ve Fildişi Sahili kilit ülkeler

Uygulamadaki Zorluklar

- Sınır geçişlerinde fiili engeller
- Güvenlik ve siyasi istikrarsızlık (Sahel bölgesi)
- Bazı ülkelerde askeri yönetimler ve üyelik tartışmaları

E- Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Alanı (AfCFTA)

Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Alanı (AfCFTA)

Temel Çerçeve

- Yürürlüğe giriş: 30 Mayıs 2019
- Ticaretin fiilen başlaması: 1 Ocak 2021
- 54 imza, 49 ülke iç onayı tamamladı (Afrika'nın en geniş kapsamlı ekonomik entegrasyon projesi)

Kapsamı

AfCFTA 3 ana sütun üzerine kuruludur:

- Mal Ticareti
- Hizmet Ticareti
- Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması

Halihazırda:

- Mal ticaretine ilişkin tarife indirim listeleri büyük ölçüde netleşti
- Dijital Ticaret Protokolü kabul edildi
- Yatırım, Rekabet Politikası ve Fikri Mülkiyet protokolleri ilerliyor

Ekonomik Büyüklük

- 1,3 milyar nüfus
- 3,4 trilyon USD toplam GSYH

Entegrasyon henüz başlangıç aşamasında.

Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Alanı (AfCFTA)

Gümrük Politikası

Ülkeler arası tarifelerin %90'ının kademeli kaldırılması hedefleniyor
Ancak uygulama ülke bazlı ve aşamalı.

Menşe Kuralları

- Ürünlerin AfCFTA avantajından yararlanabilmesi için Afrika menşeli olması gerekiyor
- Otomotiv, tekstil, işlenmiş gıda gibi sektörlerde detaylı kriterler
- Bu durum yabancı sermayeli firmalar için “Afrika’da üretim/ortaklık” modelini daha cazip hale getiriyor

Yönlendirilmiş Ticaret İnsiyatifi

- Seçilmiş ülkeler arasında pilot uygulama başladı
- Gerçek sevkiyatlar yapılıyor
- Sistem test ediliyor

AfCFTA:

ECOWAS + AfCFTA birlikte düşünüldüğünde Gana gibi ülkeler bölgesel dağıtım üssü olabilir

Firmalarımız için uzun vadede:

- Yerel üretim
- Montaj hattı kurma
- Ortak girişim
- Bölgesel lojistik merkezi

modeli değerlendirilebilir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

TÜRKİYE
YÜZYILI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

TEŞEKKÜRLER